

2017 m. laimėjimai, iššūkiai ir pagrindiniai veiklos rezultatai

Pagrindiniai direktorės metinės ataskaitos akcentai

Šioje santraukoje pristatoma dalis 2017 m. pagrindinės veiklos, o ne visi ECDC laimėjimai tais metais. Išsamiaj visos ECDC veiklos, organizacinės ir administracinės struktūrų ir darbo plano apžvalgą galima rasti nesutrumpintoje metinės ataskaitos versijoje.

<https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/annual-report-director-2017>

Cituojant nurodyti:

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras. 2017 m. laimėjimai, iššūkiai ir pagrindiniai veiklos rezultatai Pagrindiniai direktorės metinės ataskaitos akcentai Stokholmas: ECDC; 2018.

ISBN 978-92-9498-218-6

ISSN 2529-6078

doi 10.2900/18275

Katalogo numeris TQ-AX-18-001-LT-N

© Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras, 2018.

Visos iliustracijos priklauso © ECDC, išskyrus „SciencePhoto“ (titulinis puslapis ir 20 puslapis, apačioje dešinėje) ir „Creative Commons Attribution Non Commercial“ (CC BY-NC 4.0) licencija, gauta iš „Flickr“ naudotojų: Martin Deutsch (p. 2, viršuje kairėje), UNICEF (p. 2, centre dešinėje), Ian Jacobs (p. 4, apačioje), Gabriel Jabur (p. 8, viršuje), Jesus Reyes (p. 8, apačioje), Nadine (p. 10, viršuje kairėje), Adolfo Lujan (p. 12, apačioje), „timquijano“ (p. 14, viršuje), Albertos provincijos valdžios institucija (p. 14, apačioje kairėje), „Haukeland universitetssjukehus“ (p. 14, apačioje dešinėje), Albaraa Mehdar (p. 16, apačioje kairėje), CDC (p. 16, apačioje dešinėje), US AFBMP (p. 20, viršuje dešinėje), Dean Calma (p. 22, viršuje kairėje).

Leidžiama dauginti nurodžius šaltinį.

Šiame leidinyje naudojamų autorių teisių saugomų nuotraukų negalima naudoti su šiuo leidiniu nesusijusiais tikslais negavus autorių teisių turėtojo leidimo.

2017 m. laimėjimai, iššūkiai ir pagrindiniai veiklos rezultatai

Pagrindiniai direktorės metinės ataskaitos akcentai

Turinys

Pratarmė	3
Ižanga	3
Infekcinių ligų stebėseną Europoje	5
Europiečių sveikatos apsauga: ECDC ligų programos	6
Atsparumas antimikrobinėms medžiagoms ir su sveikatos priežiūra susijusios infekcijos (ARHA)	7
Naujos ir pernešėjų platinamos ligos (EVD)	9
Per maistą ir vandenį plintančioms ligoms ir zoonozėms skirta programa (FWD)	11
ŽIV, lytiškai plintančios infekcijos ir virusinis hepatitas (HSH)	13
Gripas ir kiti kvėpavimo sistemą pažeidžiantys virusai (IRV)	15
Tuberkuliozė (TB)	17
Ligos, kurių galima išvengti skiepijant (VPD)	19
Komunikacija ir mokymas: naujienų sklaida, dalijimasis žiniomis	21
Išliekame budrūs: akylas ligų stebėjimas	23
Apie ECDC skaičiais	24

Tottenham, Wood Green & Edmont
S JOURNAL
MEASLES
OUTBREAK
PARENTS
WARNING

Administracinės valdybos pirmininko pratarmė

Pirmiausia norėčiau pasveikinti naująją ECDC direktore išrinktą Andrea Ammon. Ji buvo išrinkta 2017 m. kovo mėn. Tuo metu A. Ammon jau daugiau nei dvejus metus ėjo laikinosios Centro direktorės pareigas. Išrinkus ją ECDC išlaikys stabilumą ir pirmavimą, kuriu reikia stiprinant Centro darbą.

2017 m. pasirengimas buvo vienas svarbiausių ECDC darbotvarkės klausimų, ypač tai pasakytina apie Sprendimo 1082/2013/ES dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai įgyvendinimą. ECDC parengė keletą priemonių, kad pagerintų gebėjimą spręsti skubius klausimus šioje srityje.

Antimikrobinis atsparumas ir ligos, kurių galima išvengti skiepijant, taip pat buvo prioritetu sąraše: antimikrobinis atsparumas valstybėse narėse didėja, tą patį galima pasakyti apie nepasitikėjimą skiepais Europoje.

Ligų kontrolė ir toliau yra viena svarbiausių ECDC užduočių. Tarp įspūdingiausių Centro pasiekimų paminėtini trisdešimt aštuoni greitai rizikos, susijusios su naujomis ligomis, vertinimai, Centro ligų stebėjimo sistemų veiksmų gairių parengimas ir išsamus mikrobiologijos laboratorijų vertinimas Europoje.

Laboratorių išorės kokybės vertinimo schemas pačios savaime nėra baigtinės; jomis užtikriname galimybę greičiau nustatyti naujus ligų židinius ir operatyviau į juos reaguoti. Grįžtamoji informacija, kurią gavome iš valstybių narių, rodo, kad Europa iš tikrųjų eina teisingu keliu. Tam tikra per paskutinius keletą metų padaryta pažanga taip pat gali būti laikoma nuolatinių ECDC pastangų visais atžvilgiais padėti valstybėms narėms užtikrinti visuomenės sveikatą nuopelnu.

ECDC administracinės valdybos pirmininkas

Daniel Reynders

2018 m. vasario 24 d.

Viršuje kairėje: Jungtinės Karalystės laikraščio antraštė apie tymų protrūkį.

Viršuje viduryje: EPIET yra ECDC stipendijų programos, kurioje daugiausia dėmesio skiriama intervencinei epidemiologijai, atšaka.

Viršuje dešinėje: ECDC darbuotojai Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato surengtoje konferencijoje.

Viduryje dešinėje: platinimui skirtos skiepų atšargos.

Apačioje: elektroniniai plakatai ECDC ESCAIDE konferencijoje (Stokholmas).

Direktorės įžanginis žodis

2017 m. nebuvo didelių ligų protrūkių, tačiau, atsižvelgiant į dvi rimtas grėsmes visuomenės sveikatai, turėjome visada būti pasirengę.

- Daug metų ECDC skatino atsakingą antibiotikų vartojimą, visų pirma sveikatos priežiūros įstaigose. ECDC tvirtai remia Europos Komisijos „sveikatos vienovės“ požiūrį, kuris grindžiamas bendradarbiavimo principu siekiant optimalios žmonių, gyvūnų ir aplinkos sveikatos.
- Nepasitikėjimas skiepais Europoje. Yra daugybė įrodymų, kad skiepai veikia; vis dėlto dauguma tėvų neapsaugo savo vaikų imuniteto ir nepaiso fakto, kad nepaskiepytiems vaikams kyla didžiausia rizika. Keletas 2017 m. įvykusių tymų protrūkių parodė, kad skiepijimo mastas ES iš tikrųjų vis dar yra per mažas.

2017 m. Centras pateikė atsakymus į 59 Europos Komisijos, Europos Parlamento ir valstybių narių mokslines užklausas; mūsų naujos struktūros svetainėje buvo paskelbta daugiau nei 200 dokumentų.

Po daug mėnesių trukusio parengiamojo darbo buvo užbaigtos iš naujo peržiūrėtos stebėjimo sistemos veiksmų gairės. Sustiprinome bendradarbiavimą su visuomenės sveikatos sektoriaus partneriais, įskaitant strateginį bendradarbiavimą su PSO Europos regioninio biuru.

2017 m. buvo paskutiniai ištisi metai, kuriuos praleidome senajame 1888 m. statytame ir pertvarkytame mokyklos pastate. Mūsų naujajame pastate, esančiame Solnos-Frösundos kaimynystėje, bus visi šiuolaikiniam biurų pastatui reikalingi techniniai ir pagalbinių patogumai. Esame įsitikinę, kad mūsų darbuotojai ir lankytojai džiaugsis naujojo ECDC pastato teikiamais patogumais ir kad mūsų naujieji namai paskatins kurti bendradarbiavimo ir našumo aplinką.

ECDC direktorė

Andrea Ammon

2018 m. kovo 29 d.

Infekcinių ligų stebėseną Europoje

2005 m. Stokholme (Švedija) įkurtas Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC) priklauso ES agentūrų tinklui. Šios agentūros vykdo technines ir mokslines užduotis, kurios padeda ES institucijoms įgyvendinti politiką ir priimti sprendimus. Kadangi ES agentūros yra decentralizuotos įstaigos, jas galima rasti beveik visose ES valstybėse narėse.

Ligų stebėjimas

ECDC įgaliojimai apima daugiau nei 50 infekcinių ligų – pradedant AIDS / ŽIV ir baigiant retomis zoonotinėmis ligomis – stebėjimą. Taip pat skatiname skiepytis, nustatyti sveikatai žalingą elgesį, užtikrinti laboratorijų kokybę Europoje, mokyti sveikatos srities epidemiologus visoje Europoje ir šviesti bei informuoti savo auditoriją apie visus visuomenės sveikatai pavojų keliančių infekcinių ligų aspektus.

2017 m. pabaigoje ECDC turėjo 263 nuolatinis darbuotojus, dirbančius ligų stebėjimo, protrūkių nustatymo, mokslinių konsultacijų, informacinių technologijų, ryšių ir administravimo srityse.

Europos požiūris į ligų stebėjimą

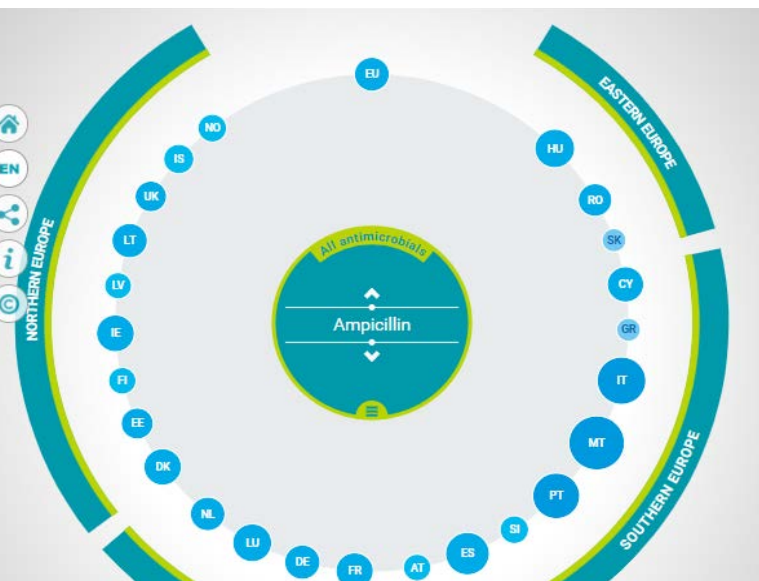
ECDC naudoja ir prižiūri tris sistemas, kurios padeda stebėti infekcines ligas Europoje. Kiekviena sistema yra susijusi su viena ligų kontrolės sritimi: EWRS (grėsmių nustatymas, įspėjimai apie grėsmes), EPIS (epideminė žvalgyba) ir TESSy (ligų stebėjimas ir statistiniai duomenys).

Išankstinio įspėjimo ir reagavimo sistema (EWRS) – tai konfidenciali sistema, suteikianti valstybėms narėms ir Europos Komisijai galimybę dalytis informacija apie sveikatai svarbius įvykius, kurie gali turėti poveikį ES lygmeniu. EWRS taip pat padeda koordinuoti atsakomąsias priemones, būtinas visuomenės sveikatai apsaugoti.

Epideminės žvalgybos informacinė sistema (EPIS) – tai saugi internetinė ryšių platforma, suteikianti galimybę tarptautiniu mastu keistis epidemiologine informacija.

Europos stebėjimo sistema (TESSy) – tai duomenų bazių sistema duomenims apie ligas rinkti. Šiai sistemai duomenis apie infekcines ligas nuolat teikia ES ir (arba) EEE šalys. Duomenys naudojami rengiant stebėjimo ataskaitas ir kuriant internetinį ECDC infekcinių ligų stebėjimo atlasą.

*Viršuje kairėje: pasirengimas 2017 m. ECDC tarptautinei konferencijai epidemiologijos klausimais ESCAIDE.
Viršuje viduryje: Tomtebodaskolan, ECDC būstinė iki 2018 m. pavasario.
Viršuje dešinėje: specialistai nacionalinių centrų susitikime Stokholme.
Viduryje dešinėje: ESCAIDE 2017 m., Stokholmas.
Apačioje: aedes aegypti uodas.*

Europos gyventojų sveikatos apsauga: ECDC ligų prevencijos programos

Atsparumas antimikrobinėms medžiagoms ir su sveikatos priežiūra susijusios infekcijos: ARHAI

Atsparumo antimikrobinėms medžiagoms ir su sveikatos priežiūra susijusių infekcijų (arba trumpiau – ARHAI) prevencija ir kontrolė išlieka svarbus Centro darbo plano klausimas, todėl nieko stebėtino, kad ilgas programos veiksmų sąrašas buvo išdėstytas per visus metus. Artėjant metų pabaigai, lapkričio 18 d. surengta dešimtoji Europos supratimo apie antibiotikus diena, kurios renginiuose ir veikloje, susijusioje su įvairiais antimikrobinio atsparumo aspektais, dalyvavo daugiau nei 40 šalių.

ECDC toliau veikė kaip pagrindinis transatlantinės antimikrobinio atsparumo darbo grupės dalyvis. TATFAR buvo sukurta 2009 m. siekiant pagerinti JAV ir Europos Sąjungos bendradarbiavimą antibiotikams atsparių mikrobus keliamos grėsmės mažinimo srityje.

Viršuje: ESCAIDE konferencijoje dalyvauja epidemiologai ir mikrobiologai, kurių daugumos specializacija – antimikrobinis atsparumas.

Apačioje kairėje: ECDC ir EFSA parengtas interaktyvus antimikrobinio atsparumo infografikas.

Apačioje dešinėje: 10-osios Europos supratimo apie antibiotikus dienos planavimo dokumentai.

Tuo pat metu buvo vykdomos dvi kitos veiklos rūšys, tačiau jų paskirtis buvo šiek tiek skirtinga: rekomendacijų dokumento apie atsparumą enterobakterijoms paskelbimas buvo orientuotas į AMR sveikatos priežiūros įstaigas, o molekulių tipizavimo stebėjimas, susijęs su karbapenemams ir kolistinui atspariomis enterobakterijomis, buvo orientuotas į diagnostinius AMR prevencijos ir kontrolės aspektus. Be to, buvo gerokai praplėsta internetinių AMR ir HAI prevencijos išteklių direktorija.

2017 m. pagal programą į AMR duomenų bazę buvo įtraukti nauji surinkti duomenys apie operacinės žaizdos infekcijas. Su visais duomenų rinkiniais galima susipažinti ECDC infekcinių ligų stebėjimo atlase.

Naujos ir pernešėjų platinamos ligos: EVD

Ebolos virusinė liga (EVD) dažnai yra susijusi su nepakankama uodų kontrole. Siekdama didinti informuotumą apie šią problemą ir pateikti duomenis apie uodų paplitimą, ECDC EVD grupė paskelbė naują modeliavimo priemonę, kuri sudaro sąlygas palyginti Vakarų Nilo karštligės pernešėjo kontrolės strategijas Europoje. Priemonė koncepciniu požiūriu yra susieta su ECDC Vakarų Nilo karštligės atvejų Europoje atlasu, kuris išlieka viena populiariausių ECDC antrinių svetainių. 2017 m. ECDC į savo Vakarų Nilo karštinės stebėjimo priemonę įtraukė gyvulių susirgimo atvejus ir šiuo tikslu naudojosi Europos Komisijos Pranešimo apie gyvūnų ligas sistemos (ADNS) duomenimis: diagnostikai naudoti arkliai padeda apsisaugoti nuo poveikio žmonėms ir tai yra dar vienas perėjimo prie „sveikatos vienovės“ paradigmos pavyzdys.

Dėl masinio Zikos viruso protrūkio 2015 ir 2016 m. ECDC ekspertai toliau intensyviai vykdė įvairių tolesnę veiklą: buvo atnaujinti du rizikos vertinimai, o kartu su PSO ir JAV ligų prevencijos ir kontrolės centru buvo toliau dirbama klasifikuojant kelionėms tinkamas šalis pagal Zikos virusą.

Kartu su Europos maisto saugos tarnyba (EFSA) ECDC toliau rinko duomenis apie nariuotakojus (vabzdžiai ir panašūs kenkėjai) pernešėjus, kurie perneša žmonių ir gyvulių ligas. Europos Komisijai buvo pateikta Laimo neuroboreliozės atvejo apibrėžtis, kad ją būtų galima įtraukti į užkrečiamųjų ligų, apie kurias pranešama ES lygmeniu, sąrašą.

*Viršuje: aedes aegypti uodo lerva išmestame butelyje.
Apačioje: padidintas aedes aegypti lervos vaizdas.*

Listeria infections in the EU in 2016

There was a total of 2 536 reported listeriosis cases in 2016.

1 520

confirmed listeriosis cases with known age and outcome

62%

of cases were in people 65 or older

19%

of cases in people 65 or older were fatal

Listeria monocytogenes in food

4.9%
of ready-to-eat fish products were *L. monocytogenes* positive

2.6%
of ready-to-eat meat products were *L. monocytogenes* positive

0.7%
of cheese were *L. monocytogenes* positive

Source: European Union summary report on trends and sources of zoonoses, zoonotic agents and food-borne outbreaks in 2016, published by EFSA and ECDC in 2017. Data on case numbers come from the European Surveillance System (TESSy), data on food come from EFSA zoonoses database.

Per maistą ir vandenį plintančios ligos ir zoonozės: FWD

Tai, kad 2017 m. EPIS-FWD (ECDC epideminės žvalgybos informacinė sistema, skirta per maistą ir vandenį plintančioms ligoms) buvo pateiktos 54 skubios užklauskos, rodo, kad ši ES sistema yra svarbi. „Skubias užklauskas“ galima pateikti visam EPIS-FWD tinklui ir jis veikia kaip protrūkio tyrimo priemonė. Siekdami didinti kompetencijos lygį, FWD ekspertai gali pakviesti papildomus specialistus, pavyzdžiui, maisto saugos ekspertus, veterinarus ir aplinkos ekspertus. Dėl šios priežasties EPIS-FWD yra ideali priemonė, padedanti kovoti su per maistą plintančiomis ligomis.

ECDC toliau plėtojo projektą ELiTE, kuriame daugiausia dėmesio skiriama listeriozės molekulinei epidemiologijai šiuo tikslu pasitelkiant plataus masto visos genomų sekos (WGS) naudojimą ir kitas technologijas. Į kitos kartos sekos analizės praktinį seminarą listeriozės izoliatų klausimais siekiant tirti protrūkį buvo pakviesti šešių valstybių narių ekspertai.

Retrospektyvus WGS listeriozės stebėsenos Europoje patvirtinimo, pagrįsto daugiau nei 2 700 izoliatų sekvenavimu 2010–2016 m., metu nustatytas įvairių šalių atvejų vertinimo kriterijų rinkinys.

Europos maisto saugos tarnyba (EFSA) yra Europos agentūra, kuri stebi esamą ir naują riziką, susijusią su maisto grandine. ECDC bendradarbiavimas su EFSA yra labai svarbus siekiant užtikrinti Europos visuomenės sveikatą. 2017 m. spalio mėn. Parmoje vykęs bendras agentūrų susitikimas per maistą plintančių ligų protrūkių klausimais ir „sveikatos vienovės“ požiūris buvo aiškus ženklas, kad šioje visuomenės sveikatos srityje partnerystė ir tinklaveika yra svarbios. ECDC ir EFSA taip pat paskelbė savo metinę zoonozės ir AMR ataskaitą.

Kartu su kitais dviem bendradarbiavimo partneriais – JAV ligų ir kontrolės prevencijos centru ir Kanados visuomenės sveikatos agentūra – Centras paskelbė mokslinį straipsnį* apie standartus, kuriais užtikrinamas WGS duomenų, surinktų atliekant pasaulinį per maistą perduodamų ligų stebėjimą, palyginamumas.

2017 m. pagal ECDC per maistą ir vandenį perduodamų ligų ekspertų mainų programą į Stokholmą atvyko trys vizituojuojantys ekspertai.

*Viršuje kairėje: tarpvalstybinės grėsmės sveikatai taip pat apima užsikrėtimų infekcijomis kruizinuose laivuose.
Dešinėje: ECDC ir EFSA infografikas apie listerijos infekcijas.
Apačioje kairėje: miniatiūriniai automatizuotų analizatorių modeliai mikrobiologijos konferencijoje.*

* Paskelbta adresu <https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2017.22.23.30544>.

28 JULY
WORLD
HEPATITIS
DAY

ELIMINATE
HEPATITIS

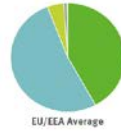
H I V
A I D S

1 December is World AIDS Day

Reported HIV transmission modes
in the EU/EEA 2016

- Sex between men and women
- Sex between men
- Injecting drug use
- Other

Source: ECDC, WHO Regional Office for Europe, HIV/AIDS surveillance in Europe 2017 - 2008 data

ŽIV, lytiškai plintančios infekcijos ir virusinis hepatitas: HSH

2017 m. Valetuje (Malta) surengta konferencija pavadinimu „Skubus AIDS sustabdymas ES – praktinės įrodymais pagrįstos intervencijos“. Konferencija buvo vienas iš ECDC HSH programos veiksmų, įgyvendintų Maltos pirmininkavimo laikotarpiu. Baigiantis metams tema dar kartą, vėlgi padedant ECDC moksliniams darbuotojams, buvo aptarta Taline (Estija) surengtoje konferencijoje, kurioje buvo sprendžiami ŽIV ir tuberkuliozės panaikinimo ES klausimai.

EPHESUS projekto metu buvo išbandyta plataus masto ŽIV stebėjimo vertinimo sistema. EPHESUS yra suprojektuotas taip, kad padėtų stiprinti ES lygmens stebėjimo sistemų veiksmingumą ir naudą visuomenės sveikatai. ECDC atliko bandomuosius naujos ŽIV atsparumo vistams stebėjimo sistemos testus ir netrukus ištirs išplėstą serologinio paplitimo tyrimų atlikimo tarp bendrosios populiacijos protokolą.

Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras (EMCDDA) ir ECDC bendromis jėgomis surengė tinklo susitikimą hepatito klausimais. Susitikimas sutapo su pasauline hepatito diena, kuri kasmet minima liepos 28 d. Dalyviai aptarė, kaip Europos šalys gali pagerinti virusinio hepatito ligos stebėjimą, pažangos siekiant išgydyti nuo hepatito stebėseną ir geriau reaguoti į hepatito paplitimą tarp narkotikus vartojančių žmonių.

Viršuje kairėje: pasaulinei hepatito dienai skirto vaizdo klipo projektas.

*Viršuje dešinėje: pasaulinės AIDS dienos internetinė reklamjuostė.
Viduryje dešinėje: ECDC internetinis grafikas apie ŽIV / AIDS infekcijas.
Apačioje: hepatito C gydymo kampanija Madride (Ispanija).*

Gripas ir kiti kvėpavimo sistemą pažeidžiantys virusai: IRV

Flu News Europe (liet. „Gripo naujienos Europoje“) yra reguliariai kas savaitę leidžiamas leidinys, kuris nėra vien paprastas biuletenis sveikatos klausimais. Šis leidinys, kurį bendrai leidžia ECDC ir PSO Europos regioninis biuras, yra labai reikalingas forumas, kuriame pateikiama naujausia informacija apie sezoninį gripą.

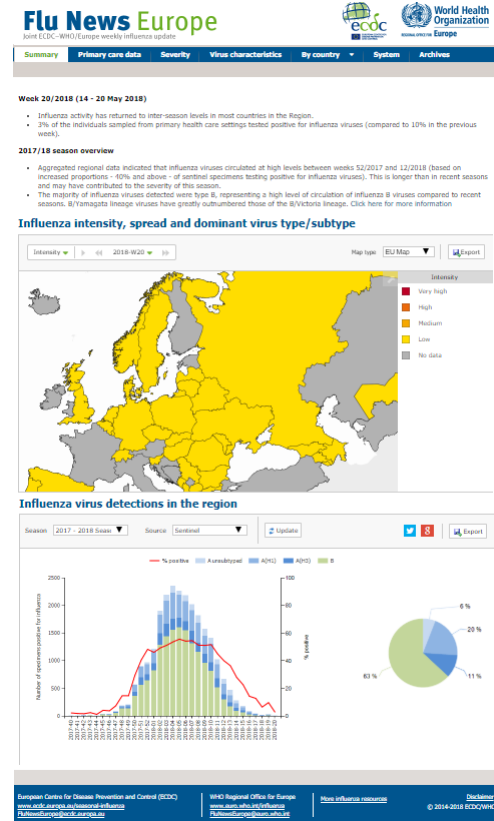
2017 m. ECDC, bendradarbiaudamas su PSO, taip pat atliko techninį darbą, susijusį su respiraciniais sincitiniais virusais, kurių komplikacijas sukelia gripas, ir gripo vakcinų atmainų atrankos procesu.

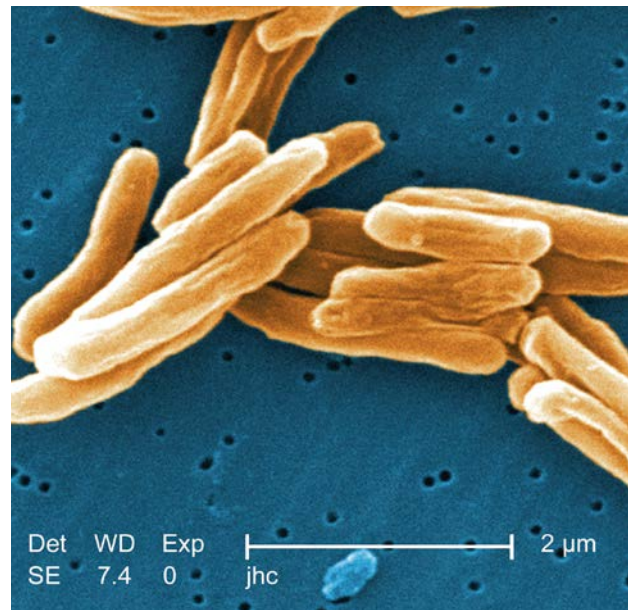
I-MOVE: už įsimintino akronimo (*influenza – monitoring vaccine effectiveness in Europe*, liet. gripas – vakcinų veiksmingumo stebėseną Europoje) slypi didelis 17 ES ir (arba) EEE valstybių narių visuomenės sveikatos įstaigų tinklas, kuriame vykdoma sezoninio gripo vakcinų veiksmingumo stebėseną Europoje. ECDC toliau finansuoja tinklą.

Ar antivirusiniai vaistai (neuraminidazės inhibitoriai) padeda užtikrinti veiksmingą gripo prevenciją ir gydymą? Eksperto išvadoje ECDC pateikė antivirusinių medžiagų naudojimo sezoninio gripo gydymui ir profilaktikai alternatyvas.

Europos maisto saugos tarnyba (EFSA) bendradarbiavo su ECDC rengdama naują paukščių gripo vertinimo ataskaitą: „Paukščių gripo apžvalga“. Ataskaita bus atnaujinama keturis kartus per metus.

*Viršuje: viščiųų ferma Gvangsi provincijoje (Kinija).
Apačioje: gripo vakcinos.
Dešinėje: savaitinis gripo stebėjimo žemėlapis.*

Tuberkuliozė: TB

Kiekvienais metais kovo 24 d. visuomenės sveikatos bendruomenė mini pasaulinę tuberkuliozės dieną. ECDC metinė tuberkuliozės ataskaita, kuri skelbiama kartu su PSO, sulaukė nemažo žiniasklaidos dėmesio ir buvo plačiai cituojama kelias dienas ir savaites po pasaulinės tuberkuliozės dienos.

„Vieninga kova su tuberkulioze“: Tuberkuliozės prevencijos programa buvo įgyvendinama keliose valstybėse narėse numatant pritaikytus mokymo kursus, pavyzdžiui, Bulgarijoje surengti mokymo kursai dėl tuberkuliozės paplitimo tarp pažeidžiamų gyventojų. Programos metu taip pat surengtas mainų vizitas („Iš ligoninės į ambulatorinio gydymo įstaigą“) Suomijoje, kuris buvo skirtas Bulgarijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Rumunijos ekspertams.

Tuberkuliozės stebėjimas vis dar yra svarbus Centro darbotvarkės klausimas: ECDC remia tuberkuliozės ligų stebėjimo tinklą ir tuberkuliozės referencinių laboratorijų tinklą. Centras taip pat koordinuoja tuberkuliozės laboratorijų išorės kokybės vertinimus (EQA). Atliekant išorės kokybės vertinimus, visos dalyvaujančios laboratorijos gauna individualias ataskaitas apie savo išorės kokybės vertinimų testų rezultatus. Išorės kokybės vertinimo rezultatai skelbiami anonimiškai, tačiau juose aiškiai nurodoma, ar Europos referencinės laboratorijos iš esmės gali atlikti tinkamą Europos piliečių diagnostiką.

2017 m. lapkričio mėn. ECDC padėjo surengti pirmąją Maskvoje vykusią PSO ministerijų konferenciją tuberkuliozės klausimais: „Tuberkuliozės eros pabaiga darnaus vystymosi eroje: tarpsektorinis atsakas“. Konferencijos pabaigoje 75 sveikatos ministrai pasirašė Maskvos deklaraciją dėl tuberkuliozės sustabdymo.

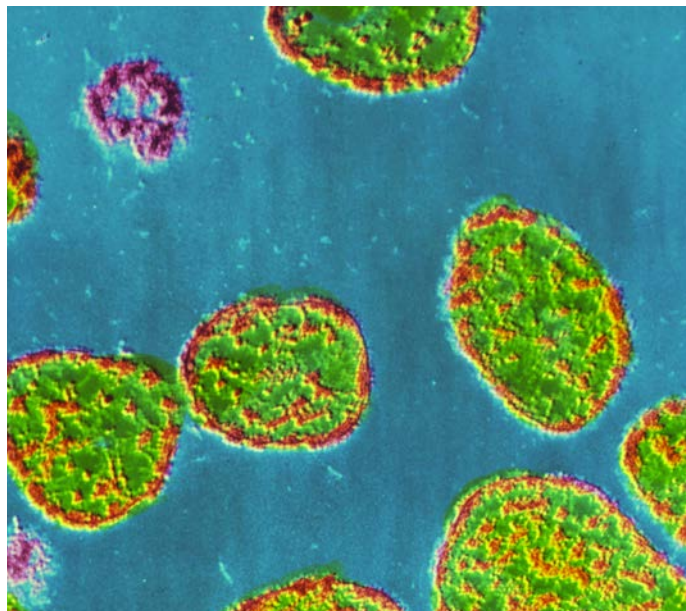
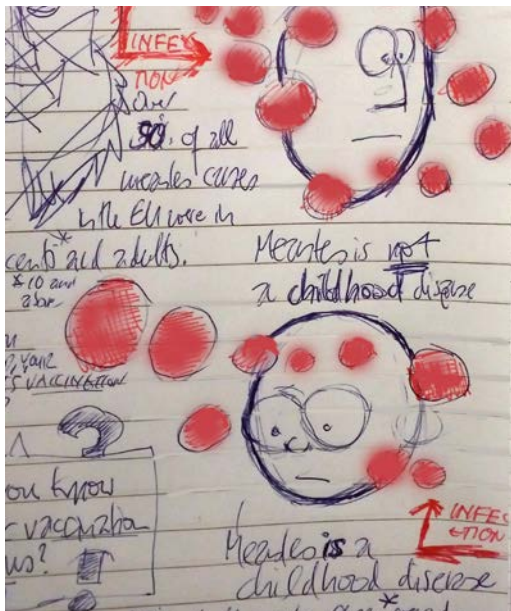
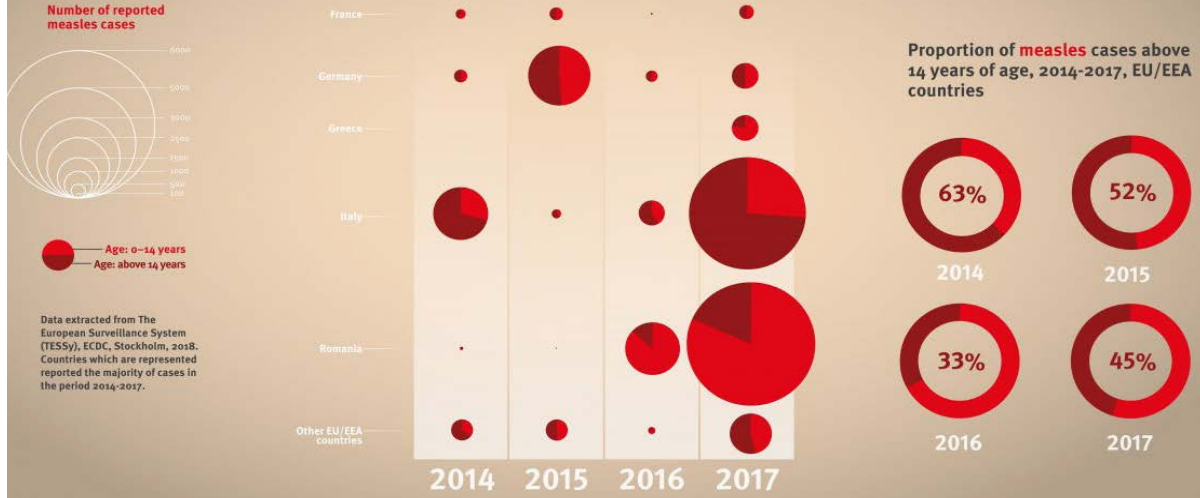
Viršuje: direktorė Andrea Ammon Briuselyje surengtame renginyje tuberkuliozės klausimais.

Apačioje kairėje: Loewenstein-Jensen terpė yra augimo terpė, naudojama mycobacterium tuberculosis kultūrai.

Apačioje dešinėje: mycobacterium tuberculosis bakterijos.

Measles affects all age groups

Measles is an acute, highly contagious disease capable of creating epidemics. It can be contracted at any age. Vaccination is the best way to protect yourself and others against measles, regardless of age. Check your vaccination status.

Ligos, kurių galima išvengti skiepijant: VPD

Ligos stebėjimas, kuris gali atrodyti, kaip įprastas dalykas, faktiškai yra esminė ligos prevencijos dalis: nuolatinė tymų stebėseną ir reguliarios ataskaitos apie tymus yra esminiai kovos siekiant išnaikinti tymus elementai. ECDC tymų ataskaitose pateikiami duomenys, kuriais remiantis reikia imtis veiksmų, siekiant padėti valstybėms narėms pasiekti 2014–2020 m. PSO Europos vakcinų veiksmų plane nustatytus panaikinimo tikslus.

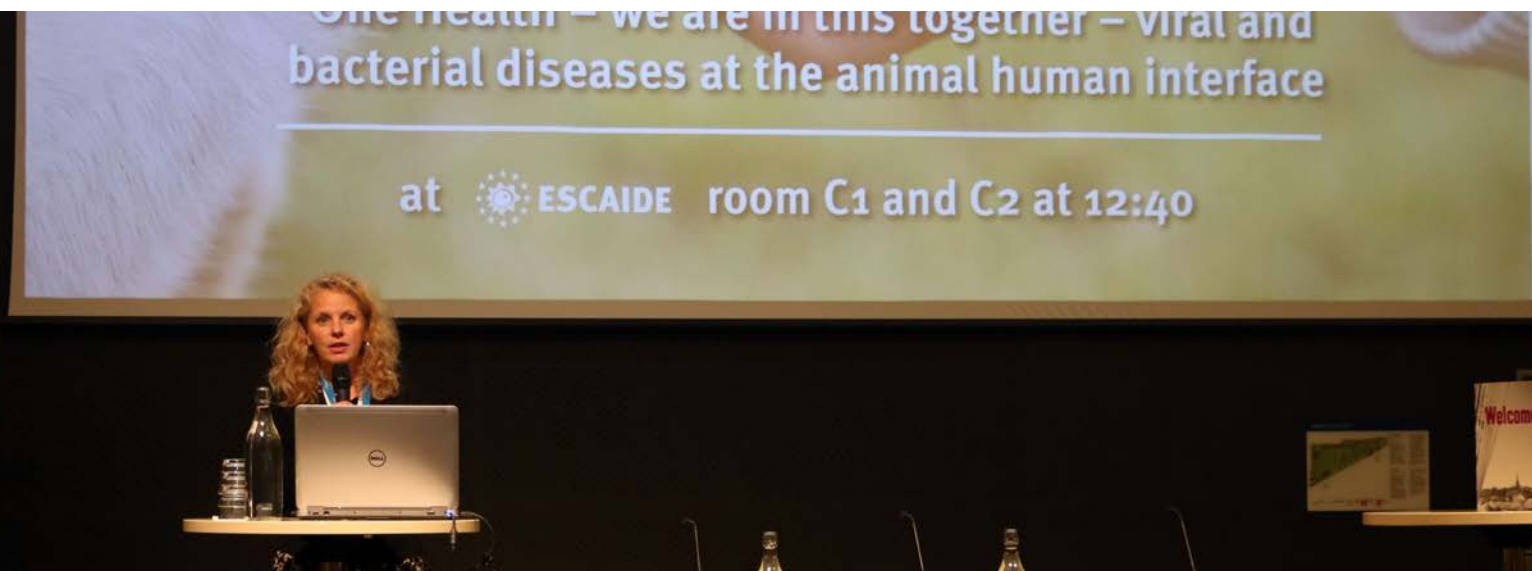
2017 m. balandžio mėn. ECDC paskelbė išsamią ataskaitą apie elektronines imuniteto stiprinimo informacines sistemas ES. Ši ataskaita yra pagrindinė imuniteto stiprinimo programų veiksmingo įgyvendinimo priemonė.

2017 m. ECDC daug dirbo kovodamas su nepasitikėjimu skiepais Europoje. Be kitų leidinių, išleistas intervencinių priemonių, kuriomis siekiama spręsti nepasitikėjimo skiepais problemą katalogas, sukurtas socialiniams tinklams skirtas priemonių rinkinys, kuriuo siekiama remti nacionalines kampanijas per Europos imuniteto stiprinimo savaitę, ir atliktas greitas rizikos vertinimas, susijęs su esamais tymų protrūkiais.

Į naujai sudarytą konsultavimo techniniais klausimais grupę įtraukti komunikacijos ir imuniteto stiprinimo ekspertai, kurie vėliau parengė komunikacijos strategijas dėl skiepų masto didinimo Europoje priemonių. Per 2017 m. Gasteine įvykusį Europos sveikatos forumą, ECDC taip pat surengė praktinį seminarą dėl nepasitikėjimo skiepais problemos sprendimo post-faktinėje eroje.

Internetinis Europos skiepų grafikas buvo viena populiariausių ECDC svetainėje esančių priemonių – ja naudojosi maždaug 52 000 lankytojų, kurie puslapį peržiūrėjo 224 000 kartų.

*Viršuje: tymais serga visų amžiaus grupių žmonės. ECDC infografikas.
Apačioje kairėje: ar yra kokių nors pasiūlymų, susijusių su skiepų kampanija? Menininko eskizų albumas
Apačioje dešinėje: raudonukės viruso virionų (viruso dalelių), kurie iškyla į užkrėstos ląstelės paviršių (nematoma) perdavimo elektronų mikrografija.*

Viršuje kairėje: 2017 m. ECDC stipendijų programos grupė.
Viršuje dešinėje: Petri lėkštelės, kuriose yra culex ir aedes uodai.
Apačioje: Ines Steffens, „Eurosurveillance“ atsakingoji redaktorė, ESCAIDE 2017 konferencijoje.

Komunikacija ir mokymas

Naujienų sklaida ir dalijimasis žiniomis

ECDC komunikacijos veikla yra glaudžiai susijusi su jos ligų prevencijos programomis. ECDC redaktoriai užtikrina, kad Centro komunikacija būtų vieninga. Interneto redaktoriai vykdo ECDC internetinių portalų techninę priežiūrą, o spaudos grupė atsako į žurnalistų, socialinių tinklų naudotojų ir visuomenės užklausas. Tarpsektorinės grupės – mokslininkai, rašytojai, redaktoriai, grafikos dizaineriai – kuria tokį turinį, kaip antai kampanijos priemonių rinkiniai, infografikai arba vaizdo klipai, ir pasirūpina tiek moksliniu, tiek vaizdiniu turiniu. Didesnis matomumas socialiniuose tinkluose išryškina ECDC įsipareigojimą greitai ir veiksmingai komunikuoti: Centras aktyviai veikia socialiniame tinkle „Twitter“ ir skelbia naujienas socialiniame tinkle „Facebook“. Vaizdo medžiagą galima peržiūrėti svetainėje „Vimeo“ ir ECDC kanale svetainėje „YouTube“.

2017 m. pradėjo veikti naujo dizaino ECDC interneto portalas. Jame galima susipažinti su daugiau nei 200 ECDC leidinių, išleistų nuo 2017 m., ir suteikiama priega prie daugybės informacijos ir duomenų.

Ligų stebėjimas

2017 m. svetainės „Eurosurveillance“ išvaizda buvo atnaujinta ir dabar joje pateikiami duomenys iš

straipsnių, pritaikyti perspėjimai, patobulinta paieškos ir citatų sekimo funkcija.

„Eurosurveillance“ yra vienas iš dešimties populiariausių žurnalų, kurio poveikio koeficientas yra 7,2 – tai yra didžiausias kada nors pasiektas rodiklis. 2017 m. žurnalui pateikta daugiau nei 900 dokumentų, o 230 dokumentų buvo paskelbta. „Eurosurveillance“ toliau dalyvavo socialiniuose tinkluose, t. y. tinkle „Twitter“, ir plėtė savo veiklą socialinio tinklo „LinkedIn“ paskyroje. Žurnalo redaktoriai aktyviai bendravo su savo skaitytojais skaitydami pranešimus mokslinėse konferencijose ir susitikimuose.

Mokymas

ECDC ryžtas užtikrinti mokymąsi visą gyvenimą atspindi jo naujoje tęstinio profesinio tobulėjimo programoje, pagal kurią jau surengtuose mokymuose dalyvavo beveik 400 išorės dalyvių.

2017 m. ECDC stipendijų programoje, kurią sudaro dvi dalys – EPIET ir EUPHEM, dalyvavo ir ją užbaigė 37 stipendijų gavėjai.

Akylas ligų stebėjimas. Išliekame budrūs

Epideminė žvalgyba ir reagavimas

Nuo pat ECDC veiklos pradžios ligų stebėjimas ir stebėseną buvo pagrindinė šios agentūros pareiga. Centras vertina ligų stebėjimą kaip su kitomis sritimis glaudžiai susijusią, o ne kaip atskirą veiklos sritį – tik kartu vykdydamas kitas su visuomenės sveikata susijusias funkcijas, pvz., teikdamas mokslines konsultacijas, padėdamas užtikrinti parengtą, numatyti reagavimo priemones, rengdamas mokymus ir informuodamas sveikatos klausimais, Centras gali visiškai išnaudoti savo galimybes ir atlikti Europos visuomenės sveikatos apsaugos srityje svarbiausios institucijos vaidmenį.

2017 m. parengtų greitų rizikos vertinimų skaičius patvirtina, kad ECDC geba sparčiai reaguoti į epidemiologines grėsmes – 38 paskelbtuose greituose rizikos vertinimuose ECDC pateikė vertingą bendrą informaciją ir glaustas grėsmių analizės. ECDC taip pat savo svetainėje paskelbė 55 atnaujintas epidemiologines ataskaitas, iš kurių 22 buvo susijusios su tų metų protrūkiu Europoje.

ECDC įgyvendino greitų rizikos vertinimų rengimo metodus ir procedūras, kad juos rengiant būtų taikomi dar nuoseklesni metodai ir būtų užtikrintas ES ir (arba) EEE valstybių narių ir tarptautinių agentūrų dalyvavimas.

2017 m. Zikos viruso protrūkiai išliko nerimą keliančia problema. Remdamasis Zikos viruso epidemiologiniais profiliais, kuriuos Centras parengė kartu su PSO ir JAV ligų kontrolės ir prevencijos centru, ECDC reguliariai atnaujino savo Zikos viruso perdavimo žemėlapius paveiktose vietovėse. ECDC taip pat parengė įvairių gripo virusų rūšių duomenų bazę.

ECDC stebėjo geltonąją karštinę Brazilijoje ir įvertino keliautojams kylančią riziką.

Iki šiol daugiau nei 2 700 naudotojų savo mobiliuose prietaisuose įdiegė programėlę „Threat Report“ ir iš viso atsisiuntė 17 000 ECDC dokumentų.

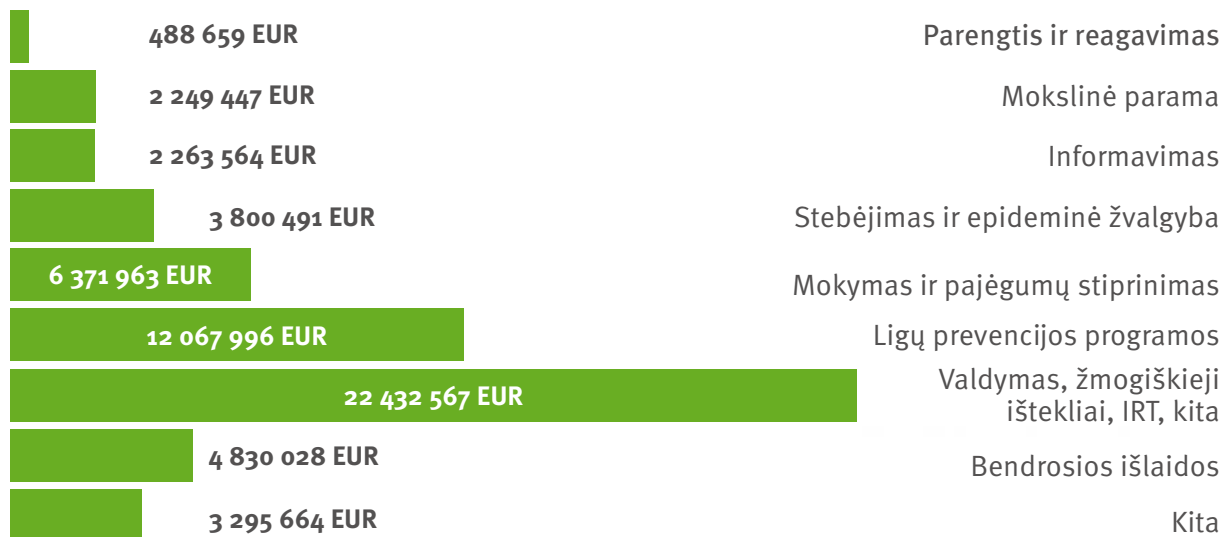
Viršuje kairėje: aedes aegypti lervos prieš sterilizaciją yra panardinamos į vandenį.

Viršuje dešinėje: diena viruso „medžiotojo“ kailyje: žmogaus dydžio kostiumas konferencijoje ESCAIDE, Stokholmas.

Viduryje kairėje: pateiktis konferencijoje ESCAIDE.

Apačioje: nacionalinių centrų atstovų susitikimas Stokholme (pasirengimas ir reagavimas, grėsmės nustatymas).

2017 m. ECDC biudžetas

Naujos ECDC patalpos Solnoje, penki kilometrai į šiaurę nuo Stokholmo

ECDC skaičiais

ECDC darbuotojai pagal pilietybę

2017 m. gruodžio 31 d. ECDC iš viso turėjo 263 darbuotojus.

**Europos ligų prevencijos
ir kontrolės centras (ECDC)**

Gustav III:s Boulevard 40
169 73 Solna, Sweden

Tel. +46 (0)8 58 60 10 00
Faks. +46 (0)8 58 60 10 01
www.ecdc.europa.eu

Europos Sąjungos agentūra
www.europa.eu

Užsiprenumeruokite mūsų leidinius
www.ecdc.europa.eu/en/publications

Susisiekiame su mumis
publications@ecdc.europa.eu

🐦 Sekite mūsų naujienas „Twitter“ tinkle
[@ECDC_EU](https://twitter.com/ECDC_EU)

📘 Prisijunkite prie mūsų „Facebook“ puslapio
www.facebook.com/ECDC.EU

Publications Office

ISBN 978-92-9498-218-6